

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 cor.
pe 1/4 an 5 cor.
pe o lună 2 cor.

N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERȚIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14
beni; a doua oară 12 beni; a treia
oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiu-
nile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 322.

Scrisori nerancate nu se primesc.

Anul VIII.

NUMER DE DUMINECĂ

Nr. 13.

DUȘMANUL NOSTRU DE MOARTE.

Dușmanul de moarte al neamului românesc este — *rachiul* sau vinarsul. Băutura peste măsură îl face adică pe Român necumpătat, în cât alunecă la fapte cari îl necinstesc, îl ceartă cu lumea și cu legea. Pe scurt: îl duc la necaz, la ruină și nenorocire... Am fost, mai săptămânile trecute, jurat la curtea din Arad unde se judecă, potrivit unei legi noi, toate bătăile, omorurile și otrăvirile. Și în fiecare zi îmi era sufletul îndurerat, pentru-că judecata tot asupra Românilor trebuia să aducem, și din cele-ce ni-se desfășura înaintea ochilor, mă convingeam tot mai tare, că băutura face chiar și din cel mai blând Român fiară seltatică, în cât fii bun și iubitor ucis-a, în beție, pe mama sa; vecin pe vecin bun a înjunghiat; și cele mai multe bătăi grele, tot din pricina afurisitei de «horincă» se întâmplă.

Rachiul îl face pe Român ca din toamnă și până în primăvară să razime pereții birturilor, și cât a câștigat peste vară, să risipească îmbogățind pe Ovreul satului...

Și cel puțin dacă pierderea s'ar mărini la atâta. Dar nu. Pentru neam, mai ales, pierderea cea mare este că toți, câți au căzut la patima beției, își zdruncină și *sănătatea*. Așa, că ținuturile locuite de neam care bea fără cumpăt, umplu nu numai temnițele, dar și spitalele și casele de nebuni. E dovedit anume, că rachiul e curată otravă. Din om zdravăn, în câți-va ani se face umbră; și vai de bietii copii născuți din părinți bețivi: cu boala în oase vin aceștia pe lume și vieța lor întreagă este un șir de suferințe. E dovedit, mai departe, că pe unde băntue patima beției, nici pentru oștire nu se pot recruta tineri, fiind aceștia mai toți niște slăbănogi și piperniciți, după-cum fapt e și aceea, că pe unde se bea, moartea seceră și ea mai tare, ear nașterile, va să zică sporul neamului, sunt tot mai rare.

Nu știm ce canon poate fi pe neamul românesc, dar trebuie să mărturisim păcatul că doar nicăiri nu se bea în țeara asta, rachiul mai mult de cât în satele românești. Prin părțile maramureșene ș-o parte a Sătmăruului, precum și pela Năsăud, Șomcuta și până în munții Bihorului birturile sunt unul lângă altul și în zi de tîrg par'că îți vine să te rușinezi, atâția Români beți vezi pe drum și mai ales în șanțuri. Beau tineri și bătrâni, bărbați și femei. Ear stăpânirea par'că dinadins dă drept de cărcimărit atâtor lidani!

Lățitu-s'a acum patima asta urită și în Banat. În Toracul Mare de pildă, într'un singur an s'au bătut 64.068 litre rachiul (dela rendas)... Atâta e despre cât se știe. Nu

e greu de închipuit că cel puțin încă 10.000 de lire s'au bătut din această rachiul tănuț, făcut pe ascuns, pentru a scăpa de plata tacselor... Și bine să ne însemnăm: Toracul-Mare n'are de cât 6300 locuitori.

Să facem acum puțină socoteală.

Un litru de rachiul se plătește cu 30 cruceri. Luând acum numai 70.000 litre, face pe an 21.000 florenți... Atâta s'a dus din punga Românilor în buzunarele a două-trei cărcimari ovrei, într'un singur an, dintr'un singur sat românesc... Cât se cheltuește într'un comitat întreg, și apoi în toate comitatele locuite de Români, — e ușor de aflat milioane!

Ast-fel se risipește averea și sănătatea neamului românesc. Rîd celelalte neamuri de noi, ear Ovreilor, cari se îmbogățesc astfel, într'adevăr le dăm dreptul să ne disprețuiască și să ne socotească drept dobitoace. Ba și mai rău: căci nici un dobitoc nu-și ruinează sănătatea, ci ține cumpănă la mîncare și băutura. Citiți însă cărți despre beția între Români, și veți afla cu groază cum unii beau într'o oră două — 4 litre de rachiul și cum duc și acasă, și dimineața, «pe inima goală», cum se zice, dau și copiilor, așa că-i otrăvesc pe aceștia chiar din cea mai fragedă vîrstă.

Se înțelege, că poporul ajuns în asemenea hal, nu mai e bun de nimica, ori cel mult să fie și stors de cei cari îl adapă cu otravă. Își zălogesc brațele de muncă, după ce și-au tocat averea. Pentru un papricas ș-o beătură tare, își dau votul și Satanei; când e s'alegă preot ori învățător, iarăși beătură (aldămas) așteaptă...

E rău, din cale afară e rău așa, și toți câți au durere pentru popor, trebuie să se gîndească la chipul de mîntuire. Întîi de toate preoții și învățătorii. Să țină predicii și la adunări să-l cheme pe săteni, arătându-le cu pilde isbitoare urmările acestei patimi blestemate.

Și lucru ciudat: se bea mult mai ales pe unde-i serăcia mare... Pe câmpia bogată a comitatelor Aradului, Cenadului și Bichișului, nu se bea nici pe jumătate de pildă, cât se bea printre dealurile și munții Aradului și Bihorului. Singur Banatul e la fel: acolo se bea și printre dealuri și pe câmpiile mănoase.

La alegerea din Nădlac d'acum sunt două săptămâni n'am văzut Român beat... Prin sate mai sărace nici crăznic nu se alege fără rachiul.

Tot așa: Români învrăjbiți cu legea și cu strămoșeștile noastre obiceiuri, rădăciți cari nu mai știți ai cui sunt, iarăși numai pe sate unde se bea sdravăn găsești. Căci acolo oamenii merg la birt, ear nu la sfînta biserică să asculte cuvîntul lui Dumnezeu; acolo află crezămînt ori-ce taie-fugă de o-

vreiaș din Budapesta, numai să le vorbească de socialism așa fel, ca și când acesta ar tînde să îmbărbăteze pe câți leneși, guralivi și bețivi toți și i-ar ajuta la drepturi pentru a împărți agoniseala altora...

Eată de ce toți câți caută să desvețe pe sărmanii nostri săteni de nenorocita patimă a beției, luptă împotriva celui mai înverșunat dușman al neamului românesc.

Russu Ștrianu.

— **Regele în Abazia.** Din Viena se telegrafiază: În 4 Aprilie regele pleacă la Abazia să facă vizită regelui svedez și ducelui de Luxemburg. În 6 Aprilie regele se va rentoarce la Viena.

Academiile militare. Ministrul ung. de honvezi publică niște informațiuni cu privire la modalitățile de urmat pentru cei cari vor să se înscrie la academiile militare. Tot-odata ministrul adresează un apel către tinerimea din Ungaria, în care o îndeamnă să se dedice carierei militare acum după-ce li-s'au asigurat tinerilor supuși ungari atâtea locuri în institutele de creștere ale armatei, câte sunt suficiente pentru-ca la trupele din Ungaria să fie pe viitor oficerii numai supuși ungari. Pentru a fi primiți în aceste școli cu stipendii date de către stat, pot să concureze toți acei tineri, cari sunt supuși ungari și cari se conformează condițiilor de concurs publicate în fiecare an de către ministrul de honvezi, și ai căror părinți s'au distins în ori-ce direcțiune, servind interesele țării. Vor fi însă preferiți: orfanii de tată și mamă, sau de unul din părinți, și tinerii săraci. La bursele private pot concura acei supuși ungari sau austriaci, cari în afară de condițiunile principale pot să corăspundă și condițiilor speciale puse de fundator. La locurile cu plată pot să concureze toți tinerii supuși ungari sau austriaci, cari vor fi aflați apți, capabili și cu note bune, vor fi preferiți însă tinerii, ai căror părinți sunt oficerii sau alfel de funcționari în armată.

Nuoi știri de mobilizare. Din partea guvernului militar mereu se desmintesc știrile că Monarchia și-ar mobiliza puterea armată spre peninsula balcanică. Cu toate acestea mereu să reeditează vestea mobilizării. Eri un ziar din Budapesta — precum scrie — din sorgintea cea mai deamă de încredere comunică următoarea știre alarmantă despre mobilizare:

Trupele armatei comune se concentrează și în luna viitoare adecă în 15 April să începe mobilizarea parțială. Planul este deja întreg prelucrat și corifeii armatei au și adus, prin mijlocirea direcției căilor ferate, strictă discreție, la cunoștința șefilor gărilor mai însemnate atât în Austria cât și în Ungaria, ca să concentreze toate vagoanele în gările din centre mai însemnate. Așa în Arad până la 15 April 300 în Budapesta 1200, în Zagreb 200, în Triest, Graz, Viena, și în mai multe centre, 200, 300, 400 de vagoane vor trebui să stea la dispoziția autorităților militare.

Totodată în formă corespunzătoare au fost avisați toți funcționarii de tren cari stau sub obligament militar, că împotriva avisului de chemare sub arme, până când nu vor primi un al doilea avis, trebuie să rămâie la posturile lor și sunt obligați a face serviciul mai departe în jurul mobilizării.

*

Inspector de armată în Budapesta.

„Politikai Értésítő“ primește din cercuri înalte militare următoarea informație: Pe baza știrilor primite din Viena pentru postul de inspector al armatei devenit vacant prin moartea prințului Windisch-Graetz este designat prințul Lobkovitz, ca mai bătrân comandant de corp după rang. Prințul Lobkovitz și ca inspector de armată tot în Budapesta va locui, nu numai din cauză, că prințul cu multă înțelepciune și mult tact a îndeplinit acest post înalt în capitală ca cel mai superior soldat, dar și din cauză, că prin asta voește să-și dovedească loialitatea sa față de Ungaria, rupând cu trecutul, când adevărat până acum toți trei inspectorii de armată aveau sediul în Viena. Al treilea inspector astfel ar fi în Budapesta în persoana lui Lobkovitz, în locul cărui ca și comandant al corpului IV. de armată ar fi denumit adlatul la honvezl, Klobucsár Vilmos.

Încetarea stărei de ex-lex.

Proiectul pentru indemnitate, primind sancțiunea, cu asta tot-odată înceată și starea afară de lege de pân' aci. Autograful preafinal referitor la acest eveniment se publică în n-rul foaiei oficiale de azi.

În chipul acesta starea legală s'a restabilit, ear dreptul incasării dărilor acum de nou intră în vigoare.

Este natural, că acei cetățeni, cari sub durata ex lexului au refuzat să plătească dare cu drept cuvânt puteau pretinde, ca guvernul să fie cruțător la incasare. În decursul desbaterilor parlamentare s'a și făcut vorbă de această dorință justă a țarei. Cu ocaziunea acestor desbateri atât prim-ministrul Tisza, cât și ministrul de finanțe a declarat că va stabili unele modalități, cari să ușureze plățirea dărilor restante.

Azi, cu încetarea afurisitului de ex lex a și apărut ordinațiunea ministerială, care determină pas de pas atitudinea autorităților ce au de observat la incasarea dărilor.

În ordinațiunea către direcțiunile financiare, ministrul rînduește următoarele:

1. Direcțiunea financiară poate acorda termen de solvire aceloră, cari în intervalul dela 1 Mai 1903 până la 1 April 1904 n'au satisfăcut deobligamentului lor în urma stărei afară de lege de a plăti dare, — dacă respectivii contribuenți cer amânare până la 1 Sept. a. c.

2. Amânarea consistă în achitarea ratelor egale la termene stabilite de către direcțiune așa, ca termenul final nu se poate estinde peste finea lunei Septembrie 1905.

3. Darea se va plăti fără interese de întârziere; acest favor însă nu se refereste de cât la intervalul dela 1 Mai 1903 până la 1 Aprilie 1904. Restanțe vechi înainte de 1 Mai 1903, și restanțe noi a dărei curente după 1 Aprilie 1904 se vor plăti tot așa ca mai înainte cu camete de întârziere. Direcțiunea poate acorda termen pentru solvirea restanțelor mai vechi de 1 Mai 1903 numai în casuri anumite.

4. Direcțiunea financiară este însărcinată a acorda termen de solvire aceloră, a căror dare restantă anuală nu trece peste 500 coroane. Cei cari restează cu mai mult au să se adreseze către ministrul de finanțe.

5. Petițiunile pentru cerere de amânare se vor trimite la oficiile de dare ori și la direcțiunea financiară *libere de timbru*.

Conferențele în afacerea tratatelor noastre cu străinătatea.

Erī s'a continuat conferența în afacerea tratatelor noastre cu străinătatea sub președința șefului departământului ministeriului de externe, cav. Surrara. E vorba ca în curând să se înceapă pertractările cu respectivele guverne în privința tratatului vamal și comercial. Ambasadorii noștri la Berlin și Roma așteaptă îndrumările necesare.

Zilele acestea conferențele se vor sfârși, când apoi guvernul va reasuma dorințele Austro-Ungariei în această privință

în o notă diplomatică și le va notifica pe cale diplomatică guvernului italian și celui german. Ambasadorii noștri la Roma și Berlin probabil încă acum înainte de Paști vor inmanua această notă respectivelor guverne, cari apoi din a lor parte ne vor împărtăși dorințele lor.

La Viena a și sosit trimisul semioficios al guvernului italian, senatorul *Miraglia*, pentru a se informa asupra dorințelor amânduror guvernelor. Misiunea senatorului altă însemnătate n'are, decât asta.

Conferența s'a ocupat în special și cu clauzala vamala a vinurilor italiene, în merit însă n'a hotărît nimic, de oare-ce așteaptă inițiativa și un proiect meritoriu din partea guvernului italian.

Provizoriul vamal încheiat după Crăciun la Roma, cum știm, sună numai pe 9 luni.

Producenții de vin italieni în vederea recoltei din est an pun mare pond pe împrejurarea, ca raportul vamal dintre Italia și Austro-Ungaria să fi cât de curând regulat. În privința asta senatorul *Miraglia*, cum se afirmă, este de părerea, că renouirea clauzei vamale prezentă singura modalitate de soluțose.

Exmisul italian a adus cu sine și o nouă formulă, care ar ținti la ridicarea vamei asigurate în clauzula veche destul de favorabilă. Ridicarea asta însă așa ar fi de mică, încât n'ar atinge interesele producenților italieni, dar n'ar aduce folos a lor noștri, prin un urmare guvernul comun negreșit că nu va putea primi o atare propunere.

La pertractările cu Italia mai ales în jurul vămii următorilor articoli de marfă și produse va decurge capacitatea: vinul, marfa colonială, fructe, mătășă, ovės, caț, lemne.

Atentat contra unui metropolit bulgar.

Cu sosirea primăverii, și Balcanul începe a da semne de vieată mai intensivă.

Introducerea reformelor cari de altcum nu vor face să încetezo frecările dintre diferitele popoare după religione și rassă, ba aceste contrast

OLTUL.

Mult iscusita vremii slovă
Nu spune clipa milostivă,
Ce ne-a 'nfrățit pe veci năcazul
Și veselie de-opotrivă...
Mărită fie dimineța
Ce-a sėvrișit a noastră nuntă,
Bătrâne Olt! — Cu buza arsă
Ţi sărutăm unda cărunță.

În cetățuia ta de apă
Dorm cântecele noastre toate
Și ferbe tăinuia jale
A visurilor sfărimate.
Tu împletești cu curcubeu
Comoara lacrimilor noastre
Și cel mai scump nisip, tu-l duci,
În vadul Dunării albastre.

La sinul tău, vin, în amurguri,
Sfioase, fetele fecioare,
Și dimineța vin neveste
Cu șorțul prins în cingătoare —
Si vin păstorii cu gluga albă
Din fluer povestindu-și dorul —
Și câte cântece și lacrimi
Nu duce valul, călătorul...

Drumeț, bătut de gânduri multe,
Ne lași atât de greu pe noi,
Imbrățișându-ne câmpia
Te uiți adese înapoi,
Așa domol te poartă șirea
Căci duce unda-ți gânditoare:

Durerea unui neam, ce-așteaptă
De mult, o dreaptă sărbătoare.

— De mult, în vremi mai mari la suflet,
Erai și tu hațduc, moșnege, —
Când Domni vicleni jurau pe spadă,
Să sfărme sfânta noastră lege;
Tu, frate plânssetelor noastre
Și răzvrătirii noastre frate,
Urlai țăriiilor amarul
Măniei tale 'nfricoșate.

Cum tresăreau încremenite,
În jocurile lor bufeste,
Oștiri cu coifuri de aramă
Și roibi cu aur pe căpestre,
Când, la strigarea ta de tată,
Grăbeau din codrii la poene,
Strigând securi a subsuoară,
Feciorii mândrei Cosînzene.

Sdrobită 'n praf, murea arama
Și codrul chiotea, viteazul;
Ear tu, frăține, mare meșter,
Biruator, frângeai zăgazul
Și 'mbujorindu-te la față,
Treceai prin văile afunde,
Incovăindu-ți îndărătnic
Mărețul tău grumaz de unde.

— Slăvite fărmituri a vremii,
De mult v'am îngropat valeatul...
Neputincios pari și tu, astă-zī —
Te-a 'ncis cu lanțuri Impăratul.
Ca unda ta strivită, gemem

Si noi, tovarășii tăi buni,
Dar de ne-om prăpădi cu toții
Tu, Oltule, să ne răzbuini!

Să verși, păgân, potop de apă
Pe șesul holdelbr de aur;
Să pără glia care poartă
Instrăinatul nost teaur;
Tărîna trupurilor noastre
S'o scurmi de unde ne 'ngropară
Și să-ți aduni apele toate,
— Să ne mutăm în altă țară!

(„Luceafărul“)

Nic. Otavă.

Poesii populare.

Culese de Mihail Eminescu.

MOTIVELE DIN POPOR.

În pădurea nepătrunsă,
O căsicioară e ascunsă,
Nu-i aproape sat, nici drum,
Singurică-mi stă acum,
Doar din horn îi iese fum.
Cine 'n casă o să-mi șadă,
De nu-i pasă de zăpadă,
Care cade ș'o să cadă
Tot grămadă de grămadă,
De 'ntrece gardu'n ogradă?
Pân la streșin'o s'ajungă
De s'alege iarna lungă.

vor deveni eventual și mai acute, de oare-ce ușurându-li-se jugul turcesc, ele între ele, cari până aci erau dușmane comune Turcilor, vor deveni rivale de moarte, întârzie mereu.

Căci nu numai Bulgarii stau pe pieior de războiu cu mohamedanii ei și albanezii (creștinii), Grecii, Sârbii, și în parte Români. Aceste pozoare ușurându-li-se soarta vor începe luptă pe moarte și vieță și între ele, deși nici până acum n'au fost mai prietenoase una celeilalte.

Din apropiatul Orient telegraful aduce o veste despre un atentat asupra unui metropolit bulgar.

Anume la Constantinopol s'a întâmplat, că eri la ameazi un grec a încercat un atentat asupra mitropolitului bulgar din Strumița *Cezarimos*. Atentatorul a descărcat un foc de revolver asupra mitropolitului, dar plumbul a greșit direcția, și astfel mitropolitul a scăpat teafăr.

Convențiunea financiară ungaro-croată.

Ziarul *Obzor* din Zagreb în numărul său de azi scrie, că deputațiunea regnicolară ungară și croată la 12 Aprilie va începe pertractările asupra convențiunii financiare. Deoarece șeful departământului afacerilor financiare *Sumanovics* în privința asta a căzut deja de acord că guvernul maghiar, este probabil, că sistemul provizoriilor încă anul curent va înceta, și se va încheia o convențiune pe 10 ani.

Dela Academie.

Eri la orele 1 jum. d. a. la Academia Română a fost ședință publică. A vorbit dl Ollănescu-Ascanio despre Literatura și societatea noastră și dl Gr. Tocilescu despre Monumentele dela Adam-Klisi.

Comunicarea dlui Ollănescu e foarte interesantă, de oare-ce descrie cu multă severitate starea rea în care se află societatea noastră sub raportul literaturii și a artelor naționale în genere. După-ce d-sa face mai întâi câte-va considerații generale asupra artelor, ajunge la chestiunea ce-l preocupă în deosebi. D-sa spune că Românii au avut mulți scriitori de valoare și cu toate acestea publicul nostru și mai ales clasa de sus se interesează foarte puțin de ele. Conferențiarul explică această stare de lucruri prin educația slabă ce se dă copiilor noștri și sfârșește prin a face un călduros apel mamelor, indemnându-le să-și oprească copii dela citirea romanelor străine, de cele mai multe ori chiar periculoase moralei și să-și îndrepteze spre scrierile noastre sănătoase, ca să-și cultive în sens național.

Cu chipul acesta am scăpa de concurența simțită ce fac cele mai proaste produceri artistice străine, celor mai de seamă manifestații românești.

D. Tocilescu a arătat însemnătatea ce prezintă monumentele de la Adam Klisi, localitate aflătoare în Dobroagea, la o distanță de 4 ore de Medgidia. Aceste monumente constă în: ruinele unui oraș roman, o construcție cilindrică înaltă de 18 metrii, un mansoleu al unor soldați căzuți în război și o movilă uriașă cu temelii gigantice ale unei construcții. Descoperirea acestor monumente prezintă o importanță foarte mare asupra istoriei noastre naționale. Ele grăesc destul de clar despre latinitatea noastră.

Telegrame.

Adevărat, că încă tot numai lupte mai mici se întâmplă între Ruși și Japonezi, dar aceste ciocniri de o însemnătate aproape nulă sunt prevestitoarele unui războiu groaznic universal. China începe să-și apere hotarele și mobilizează trupe spre Mandșuria. Ear Corea și ea cochetează cu Japonezii. Rusia se sbate în ciuda sa împotriva Japonezilor, cari înaintează într-una spre Yalu. Japonezii țin secret sever despre mișcările lor militare. Se crede, că aceasta este premergătoarea unor mari surprinderi.

Proclamația țarului.

Berlin, 31 Martie. Din St. Petersburg i-se telegrafează lui «Post» că încă nu s'a hotărât cătătoria țarului la Moscva. Populația crede, că țarul va eda o proclamație din Kremlin, în care va vesti că Rusia își va apăra cinstea națională și armata până'atunci nu va băga sabia în teacă, până ce nu va secera glorie deplină. Rusia n'a dorit, nu a căutat războiul, dar dacă au silit-o să-l poarte, îl va sfârși victoriosă.

Inaintarea Japonezilor.

Seul, 31 Martie. După știrile ultime primite din Corea nordică Japonezii înaintează în 3 corpuri de armată și au ajuns lângă Andsu la malul de nord al râului. Trupele rusești au ocupat cu un corp de armată mare țărmul de nord al râului Yalu. După o știre, care n'a primit încă altă

confirmație, Rușii au impresurat un detașament pedestru japonez de 53 oameni și l au măcelărit.

*Londra, 31 Martie. Japonezii înaintează cu mișcări strategice repezi spre partea de nord a peninsulei Corea și și-au stabilit cartierul general deja în apropiere de *Hingiang*. Despre epizoadele înaintării lor sosesc știri rare, căci în tabăra japoneză este cenzură strașnică, care ia sub revizie toate telegramele și numai ripoterii japonezi îi dau permisiune de-a trimite știri mai însemnate.*

Anarhiștii contra Papei.

Guvernul italian a primit din *Buenos Ayres* (America de sud, Argentina) o telegramă, conform căreia d'acolo au plecat doi anarhiști cu hotărîrea, să-1 omoare pe papa *Pius X*. Ministrul de interne a luat toate măsurile pentru a prinde pe anarhiști. Imprejurul vaticanului mulți soldați și polițiști veghează într-una. După o informație obținută din alt sorginte știrea acestui atentate fără nici o bază.

Japonezii țin secret.

Londra, 31 Martie. Japonezii țin în secret acțiunile lor. Nimeni nu știe, când, unde și în ce direcție transportează trupele. Dar aceasta dovedește, că se poate aștepta un eveniment mare și neașteptat în proximele zile.

Din parlamentul japonez.

Tokio, 31 Martie. Legile financiare pe cari le-au votat casa deputaților, sunt aproape identice cu cele propuse din partea programului de cabinet cu excepția câtor-va puncte. Suma dărilor anuale ordinare a fost redusă dela 68 milioane de yen, la 62 milioane. Guvernul a propus, ca diferența, ce s'a ivit prin aceasta să fie restituită cu deminuarea cheltuelilor de manipulațiune.

Schimbarea programului constă afară de acestea din introducerea fixării prețului de sare, respinsă până acum. La prdinea finanțelor se socotește și legea, care permite băncilor, ca în decurs de un an să poată eda bilete de loterie în valoare de 30 milioane yen. Schimbările stabilite relativ la tarifa vamală se vor începe peste șase luni.

Se va hotărî și monopolizarea tutunului, ear fabricanții vor primi despăgubire, care va corespunde cu dobânzile câștigate timp de 3 ani.

Văduvioara tinerică
Șade-acolo singurică.
Câte zile sunt lăsate
Numai ninge pe la sate,
Câtă-I vremea numai cerne
Cât zăpada se așterne;
Ea tot deapănă și țese
Fire albe, pinze-alese.
Părul ei cel negru moale
Desfăcut cădea la vale,
Ochii tainici și căprii
Strălucesc așa de vii,
Iar de ride, are haz:
Cu gropițe în obraz,
Și la unghiul dulcii gurii
Și la alte 'ncheeturi,
Și la degete, la coate,
La 'ncheeturile toate.
Ochii ard întunecoși,
Fața albă, buze roși,
Iar când merge legănată
Tremur unii și de-odată
Tremură frumusețea-i toată.
Nu-I subțire ci 'mpletită,
Cum e bună de iubită,
Nici prea mică, nici prea mare,
Plinuță la 'nceingătoare,
Plinuță la sîn, la față,
În cât ai ce strînge în brațe.
Tot ce-ar zice i se cade
Tot ce-ar face bine-I șade,
Și la vorbă de se întinde,
Vorba dulce bine-o prinde.
Și de tace iarăș place,
Că are pe vino 'ncoace;

Oacheșă și sprincenată
Și la umbrel alintată
De-ar trebui sărutată.

Pe când arde focu 'n vatră,
Lupii urlă, câinii latră.
Iar ea toarce din fuioar
Legănind cu un picior
Albia c'un copilaș,
Adormit și drăgălaș,
Alb ca felia de caș.

Și ea zice 'nchetșor:
— Nani, nani pușor,
Dormi, drăguțe dormi în pace,
Că la vară eu ț-o-i face,
Sub cel tei bătut de vînt
Așternutul la pămînt.
Vîntul că va aromi,
Iară tu vei adormi,
Vor pătrunde stelele
Toate râmurelele,
Iară luna va străbate
A nopții singurătate,
Și când vîntul va sufla
Teiul se va legăna,
Florile s-or scutura,
Iară tu tei deștepta,
În plutirea norilor,
În căderea florilor,
Pe a isvoarelor sunare,
La glas de priveghitoare.

Cum îngină și visează,
Genele-I se 'ngreunează,

Adoarme astfel cum șade,
Fusul din mână îi cade.
Doar prin somn mișcă piciorul.
Ca să-și legene ficioarul.

Focu 'n vatră se potoale,
E-o căldură-așa de moale,
Cât sub candela mocnită
Ea adoarme zugrăvită.

Și cămașa stă să-I cadă
De pe umeri de zăpadă,
De pe munții sinului,
Albi ca floarea crinului,
Așa dulci și plini și dragi,
Pe-a lor culmi avînd doi fragi,
Și rotunzi și dragi și dulci,
Fruntea pe ei să ț-o culci.

Adormise-așa frumos
Cu-a ei mâni lăsate în jos,
Sub o candelă smerită,
Pare că e zugrăvită.

Cum dormia cu ochii 'nchiși
Ea visa un mîndru vis:
Un părete-a stat să cadă,
Nu mai e de fel zăpadă
Codru-l vede înfrunzind
Isvoarele 'ntinerind,
Și ea vede mîndrul tei
Ce umbrește casa ei,
Că 'nfloria bătut pe vînt

PENTRU ABONENȚII NOSTRI.

Fiind spre finea cuartalului, rugăm pe toți cei cărora le expiră abonamentul la 1 Aprilie n. să bine voiască a-și reînnoi din vreme, încă de plăcăm, abonamentul, ca astfel regulata expediție a ziarului să nu sufere întrerupere ori întârziere.

Facem din nou atenți pe toți cititorii, că abonamentul este a se plăti anticipative, deoarece-ce și noi d'as menț astfel trebuie să facem plățile. Să nu se simtă nimeni atins în încrederea ce trebuie să ni-o inspire dacă pentru regulatul mers al administrației ne am simțit îndemnați a trimite ziarul numai celor cari și-au plătit înainte abonamentul ori prin vre-o scrisoare ne-au avisat să i trimitem »Tribuna«. Indesebî prietini să nu fie superați, ci să ne permită ca dacă prețindem punctualitate și sprigin, apoi în primul rând pe ei să-i socotim datori a da exemplu în tot ce privește bunul mers al ziarului. Ear fără regula administrativă, nu se poate susține un ziar, fiind prețul abonamentului singura noastră sursă de susținere.

Administrația „Tribunei“.

Răsboiul ruso-japonez.

— „National Zeitung“ publică un articol foarte bine informat și documentat în privința cavaleriei rusești, comparată cu cea Japoneză. Rusia are în Extremul-Orient numai un regiment de cavalerie europeană, cel cu 6 escadroane Primorșe, de pe lângă corpul I de armată, încolo sunt numai Cazaci asiatici: 48 de sotnii sau escadroane. Mai e un regiment de Cazaci dela Cita.

Se mai formează 24 pe sotnii din locuitorii din Transbaikal. După complectare, Kuropatkin va avea 102 sotnii. Deși Cazacii sunt buni călăreți, dar nu trebuie să uităm că regimentele lor sunt mai mult pe hârtie decât în faptă și că ofițerii lor sunt mai mult din cei din rezervă, deci batrâni.

Japonezii au numai 59 de escadroane de cavalerie, dar le-au în realitate, gata formate și exercitate, în stare a intra în luptă. Deși Japonezii nu sunt așa de buni călăreți ca și Cazacii, dar nici n'o se prea fie lupte mari de cavalerie în regiunile muntoase ale Mandciuriei, cât de ser-

viciul de campanie, cavaleria japoneză nu lasă nimic de dorit și e perfect exercitată după regimentele germane. Deci escadroanele aflătoare pe linia Gensan-Seul etc., n'au a se teme de comparația cu cele rusești ce le stau înainte.

Guvernul japonez a făcut cele mai mari și mai nemerite silinți pentru a-și îmbunătăți rasa cailor, întemeind herghelii ale statului și și aducând din Franța, Ungaria etc., epe și armăsari aleși de ofițeri japonezi, cari s'au dovedit perfect pricepători în cele mai delicate și mai grele chestii privitoare la cai. Caii Japonezilor nu sunt așa de proști cum se zice, ci, desi mici, dar sunt vioi, foarte nepretențioși și țin la muncă grea, mai ales cei din Formosa și Kinșin.

— O știre oficială din Petersburg confirmă că încrucișă orul „Baian“ a sărit în aer, din oamenii de pe el n'a scăpat aproape nimeni. Baian era unul din cele mai noue și mai bune încrucișătoare rusești. Causa a fost o mină japoneză. „Tezarevici“ și „Retvizan“ au fost desarmate. S'a pierdut ori-ce nădejde și pentru „Pallada“. Retvizan s'a desfăcut din toate încheeturile, servind ca fort în luptele din urmă. Gazeta de colonia este informată din Petersburg că, de și generalisimul Kuropatkin a sosit în Mandciuria, operațiunile războiului nu vor începe numai de cât.

Japonezii pregătesc atentate contra drumului de fer din Mandciuria. Spionii travestiți în chinezi furnică prin Mandciuria.

S'a constatat că bandele de Hunhuzi sunt comandate de ofițeri japonezi.

— Daily Telegraph este informat din Seul că Rușii și Japonezii se găsesc față în față aproape de râul Yalu.

Generalisimul Kuropatkin a plecat din Mukden la Liao-Jany.

Din Mukden, generalisimul a adresat o somațiune guvernului chinez ca toate trupele și autoritățile chineze să fie retrase din Mandciuria.

Din străinătate.

Francia și Vaticanul. Ziarul oficios al Vaticanului „Osservatore Romano“ declară de inventată știrea, apărută într'un ziar parisian de privire la protestul formal al guvernului francez contra vorbirii papei cu ocaziunea sârbătoarei St. Iosif. Osservatore mai adaugă, că nici un act de atare conținut nu i-s'a imanuat secretarului de stat Merry del Val.

Din parlamentul englez. În ședința de azi a parlamentului secretarul de stat al afacerilor interne a prezentat un proiect de lege în cauza imigrărilor străinilor. Conform acestui proiect celor străini, cari n'au avere, cari au comis în patria lor vr'o crimă, pentru care trebuie extradată, mai departe, cari pătimesc de vr'un morbo contagios li se poate denega stabilirea pe teritoriu englez. Străinii pot fi provocați să se justifice cu documente autentice ce privește persoana și vieța lor morală de mai înainte. Acei străini, cari au comis în Anglia vr'o crimă, ca o parte a pedepsei se poate dicta și expulsiunea.

Secretarul de stat a declarat că guvernul nu intenționează a se amesteca necondițional în cauza imigrării străinilor. Dispozițiile cuprinse în proiect depind dela deobligamentele din diferitele tratate. Proiectul în urma asta după prima cetire a fost adoptat.

Ministrul president Balfour a propune, ca la finea acestei ședințe camera să-și i-a vacanțe de Paști până la 12 Aprilie.

La desbaterea generală asupra acestei propunerii Campbell-Bannermann a desaprobat politica guvernului declarând, că nu consună cu spiritul constituțional, impregiurarea, că Balfour și după ce țara ia dat să înțelgă, că guvernul nu se mai bucură de simpatiile națiunii, este și acum în fruntea afacerilor publice. (Aprobare pe băncile opoșanților).

Președintele de consiliu Balfour în urma asta ridicându-se declară, că nu este nici un motiv, pentru retragerea guvernului, atunci, când are încrederea camerei. Majoritatea de acum, pe care se razimă guvernul conservativ este mai mare de cât aceea, de care s'a bucurat guvernul liberal la timpul său, când a voit să treacă prin cameră proiectul de lege homerule-bil. Președintele consiliului nu înțelege de ce să părărască afacerile publice, chiar acum, pe care țara îi li-a încredințat lui.

Din Camera franceză. În ședința de ieri a camerei deputatul Chaumet la desbaterea asupra creditului ulterior pentru marină a atacat vehement pe ministrul Pelletan, imputându-i mai ales lipsa de ordine și corectitate. Anume, că ministrul a amân timer construirea de torpiloare și de vase submarine ear naintea comisiunii budgetare nu s'a știut justifica, de cât cu aceea, că a criticat aspru guvernul de mai înainte. După asta Chaumet repetă aceleași excepțiuni, pe cari le-a spus în comisiunea pentru budget. Mai departe acuză pe ministru că nu face preparațiuni de răsboiu. (Aprobare în dreapta. Strigate pe băncile socialiștilor: Jos cu răsboiul!)

Deputatul Bignon, care a cercetat Biserta, critică starea arsenalului de acolo.

Cu crengile la pământ.
O cântare sună lină,
Iar în zare-i lună plină,
Iar băiatu 'n somnu-i ride,
Teiul mândru se deschide.
Ies trei zîne ca pe poartă,
Câte-o stea pe frunte poartă:
Ele's ursitorile,
Rumene ca zorile.
Și ușoare calcă, slabe,
Pietre scumpe 'n miș de boabe
Pe-a lor văluri sunt podoabe.
Și prin pânze străvezie,
A lor glesne argintie
Nu s'ating nici de pământ,
Ci se leagănă în vînt,
Căci ușor de mîni se prind,
Trag un danț și mi-l întind,
Leagănu încunjurînd
Și din gură cuvîntînd,
Cuvîntînd cuvinte rare
Ca niște mîrgăritare:

LA MIJLOC DE CODRU DES.

La mijloc de codru des
Toate păsările ies,
Din buceag de aluniiș,
La voiosul luminiș,
Luminiș de lângă baltă,
Care 'n trestia înaltă
Legăntîndu-se din unde
In adăncu-i se pătrunde:
Și de lună și de soare
Și de păsări călătoare,

Și de lună și de stele.
Și de sbor de rîndunele
Și de chipul dragei mele.

CÂNTECE DIN CĂTĂNIE.

De Ioan Chera.

Frunză verde plop și linte
Imi aduc mîndruțo aminte
Să-ți aduc la cunoștință.
Intr'o zi de dimineața
Imi făcui mare nepastă
De mă uitai pe o fereastră
Și vorbiți cu o nevestă
Căpitanul mă vîzuse
Și la raport că mă scrisese
Dimineața să mă scol
Să-mi aduc vestmintul tot
Și să mă găt de raport
Dimineața m'am sculat
Și la raport că mă scrisese
Cu cureaua pe sub barbă
Pentru o nevestuță dragă
Căpitanul că mi-a dat
Cinci zile de arestat
Intr'o zi să mă hrînesc
Și într'una să chinuesc
Fără pâne fără sare
Fără câte-s pe sub soare
Să trăiesc fără mîncare
Ba și noaptea pe pat tare
Cine vrea să chinuească
Vină aici și cătănească
C'am gîndit că mi-a fi bine
Dar aici e vai de mine

Cât am fost la companie
La raport nu m'a dus nime
De m'au dus de nu m'au pus.
Dar aici cum am ajuns
De loc la raport m'au dus.
Căpitanului i-am spus
Când la arestă m'au dus
Ce'mi dă pedeapsă așa tare
Că n'am făcut vină mare.
Pentru o dragă de nevestă
O lună plină în casă
Să știu eu mîndruța mea
Că o lună nu ne om vedea
Scriere-aș eu pe hârtie
Traiu rîu din cătănie
Traiu rîu și cu amar,
Care în școală îl trag
Seara când am auzit
Pedeapsa cum s'o cetit
Inima 'n mine a negrit
De jale și de urt
Am gîndit că mi-a fi bine
Dar aici e vai de mine.

HORA SOLDATULUI.

De Nicolae Crăciun.

Tuturor le pare bine
Dacă vîd că vara vine
Numai eu în cătănie
Nu aștept cu bucurie
Nici primăvara să vie
Că știu că nu-i să mă duc
Să țin de coarne la plug,
Nici să prind boii la jug

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Agentura principală în Arad.
A BĂNCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSYLVANIA“

primește oferte pentru asigurări din comitatele: *Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal* și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen flos, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întemplate;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobilă, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reevizite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz, ovės, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, himeș, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fiesce-care comună și direct prin

Agentura principală „Transsylvania“ în Arad.

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 399.

423 —163

Asigurați contra grindinei: cucuruzul, grâu, secară, ovėsul și toate plantele economice!

Asigurați contra focului: case, bucate, mobilă, vesminte, mărfuri!

Asigurați contra furăturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeară și exoperează

Împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese și anume pe termen de 10—70 ani cu 2%—5³/₄%.

Credit personal cu garanți și obligație pe 5—10 ani.

La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la ofțeri, credit simplu și fără garanți.

La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă postală.

69 7—

„Pecunia“

întreprindere de credit, Sibiu (Nagyszeben).

Str. Poplăcui Nr. 27.

Alegere mare în stofe engleze și franceze

Spre binevoitoarea atențiune!

Subscrisul imi permit a anunța cu stimă P. T. Public din Oravița și jur, că am deschis de mai mulți ani în casa mea proprie vis-à-vis de casa lui Mediu

Atelier pentru haine bărbătești.

Basat pe cunoștințele mele în croit și executare fină ce le-am câștigat în decurs de mai mulți ani în primele ateliere din capitală, pot servi pe On. mușterii cari mă vor onora cu comande cu croiul cel mai nou englez și francez.

Rog în special cu umilință inteligența română — și cu considerare la faptul că sunt român — să binevoiască a mă onora cu comanda D-lor.

Pentru serviciu prompt și efectuare solidă garantează.

Cu toată stima: **P. COLARIU**

croitorie engleză și franceză.

162 5—5

■ ORAVIȚA, în casa proprie, strada principală. ■

Alegere mare în stofe engleze și franceze

Stofe proaspete în deposit

Stofe proaspete în deposit

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactor. 1045 99—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provincă se efectuează prompt și punctal. — Lucru bun și solid.

Prețuri moderate. Serviciu punctal.

Cel mai estin isvor de cumpărare în una din cele mai mari prăvălii de Oroloage și giuvaricale

din Arad.

Pentru prețuri ne mai pomenite se pot căpața la

Deutsch Izidor,

clășornicar și juvaergiu

Arad, strada Templon.

(Palatul minorităților).

Oroloage de aur p. bărbați dela 18 fl. în sus

„ „ „ dame „ 12 „ „ „

„ argint „ bărbați „ 5 „ „ „

„ „ „ dame „ 6 „ „ „

„ oțel și nikel „ 2 „ „ „

Wecker „ 1:50 „ „ „

Oroloage cu pendulă în rate pe lângă

1005 140— aceleași prețuri.

Primește și schimb obiecte de lux,

cumpără pe lângă prețul cel mai înalt

posibil, aur și argint căcat.

— Telefon nr. 438. —

Am onoarea a aduce la cunoștința m. on. public, că 1009 37—50

am deschis

Un atelier de tapiserie și înfrumusețare.

Ani îndelungați am lucrat în ateliere de rangul întâi din Budapesta, Viena, Berlin, Brüssel și Paris, așa încât sunt în poziția plăcută de a putea corespunde tuturor esigențelor moderne.

Primește tot felul de lucrări de brânșă asta dela cele mai simple până la cele mai elegante, pe lângă prețuri moderate.

Primește estin mobilarea de locuințe în loc și provincă. La mutări primește transportul mobilelor, precum și repararea și renovarea de mobile și mese de biliard, pe lângă prețuri estine.

Reiner I. Gyula,

tapiser și împodobitor.

BIDL JÓZSEF

coloritor și pictor de odăi, imitator de lemn și marmură

Arad, piața Libertății (vis-à-vis de statuie).

Primește toate lucrările ce se țin de brânșă asta, chiar și cele mai grele. 187 2—28

Pictări de odaie,

precum și coloriri și imitari de lemn indigen sau exotic (foderare) în execuție de gust,

pe lângă prețuri moderate.

Primește tot odată curățirea și ștergerea de tot felul de insecte, pe lângă garanție. Comandele din provincă prompt și punctal.

— La comanda pe seama m. on. —